

Eduskunta, valtioneuvosto ja presidentti

KULU 2021

Eduskunnan rooli

Suomi on **tasavalta**,
jota **hallitaan demokraattisesti**.

Demokratia tarkoittaa,
että **valta kuuluu kansalle**.

Eduskuntavaalit järjestetään **4-vuoden** välein

Valitaan suhteellisen vaalitavan mukaan **d'Hondtin** laskukaavaa käyttäen **200 kansanedustajaa** eri puolueista -> **ryhmittyvät eduskuntaryhmiksi**.

Eduskunta valitsee pääministerin.

Pääministeri johtaa hallitusta.

Hallitus valmistelee ja toteuttaa päätökset,
jotka eduskunta on tehnyt.

Eduskunta voi erottaa hallituksen jos se ei ole tyytyväinen hallituksen toimintaan.

Parlamentarismi = "hallituksen on nautittava eduskunnan luottamusta"

Eduskunnalla on kolme keskeistä toimintamuotoa:

***Täysistunto**, jossa tehdään päätökset.

- *Avoimet kokoukset täysistuntosalissa.

***Valiokunnat**, joissa valmistellaan asiat.

- *Suljetut kokoukset

- *Asiantuntijakuulemiset.

***Eduskuntaryhmät**, joissa määritellään poliittinen linja.

- *Ryhmäpäätökset ja keskustelut

- *Ryhmäkuri ja yhtenäisyys

Eduskunta

Lakien säätäminen on eduskunnan tärkein tehtävä.

Säätäminen tapahtuu eduskunnan täysistunnossa.

Hallitus antaa lakiehdotuksen eduskunnalle.

Myös kansanedustaja voi tehdä lakialoitteen.

Eduskunnassa työskentely

Täysistunto on ulospäin näkyvintä eduskunnan työssä.

Valiokunnissa tehdään hyvin tärkeää työtä. Esimerkiksi **kaikki hallituksen esitykset, valtion talousarvio ja lakialoitteet valmistellaan valiokunnissa.**

Eduskunnassa on **15 pysyvää erikoisvaliokuntaa ja suuri valiokunta.**

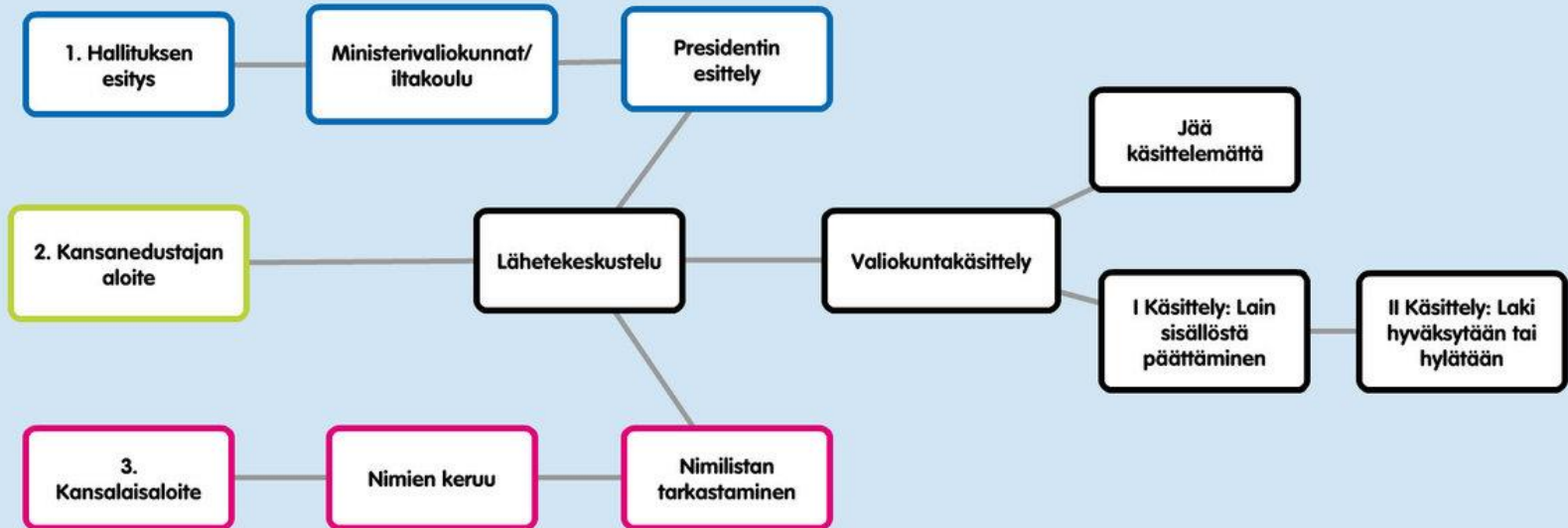
Suuri valiokunta toimii eduskunnan EU-valiokuntana.

Sen tärkein tehtävä on varmistaa, että eduskunnan vaikutus toteutuu EU:n päätöksenteossa.

Myös muut valiokunnat ovat mukana EU-päätöksenteossa.

Ne antavat omalta toimialueeltaan lausuntoja suurelle valiokunnalle.

Lain säätäminen

Lainsäätämismisprosessi

Ensiksi täysistunnossa käydään lakiesityksestä **lähetekeskustelu**.

Sitten esitys lähetetään **valiokuntaan**, joka tekee esityksestä **mietinnön**.

Sitten lakiesitys palaa täysistuntoon.

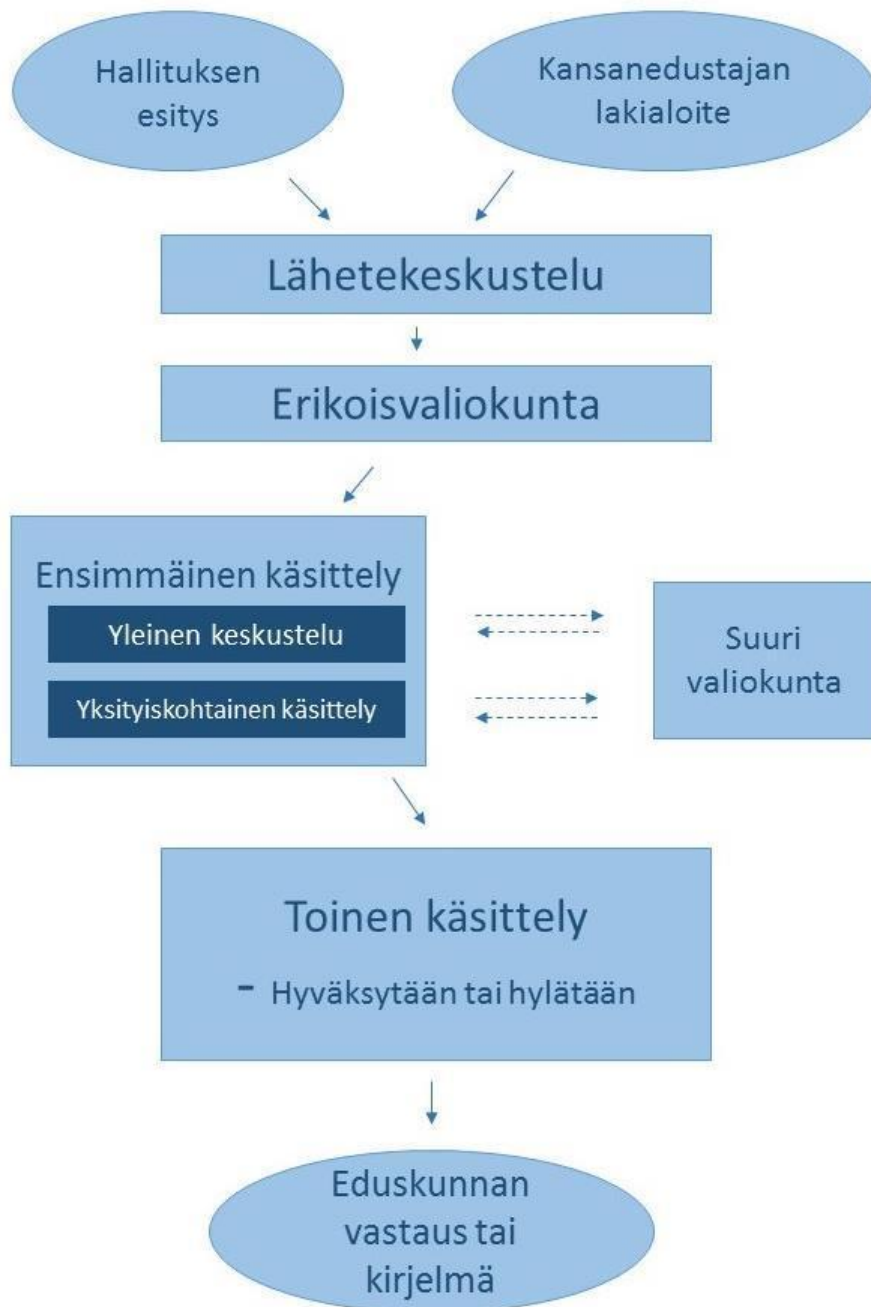
Siellä se käsitellään kaksi kertaa.

1.käsittelyssä **päätetään lain sisällöstä ja pykälistä**. Kansanedustajat voivat vielä tehdä muutosesityksiä lakiin.

2. Käsittely. Äänestys: **hyväksytään tai hylätään**. Esityksen sisältöä ei enää voi muuttaa.

Kun eduskunta on hyväksynyt lain, **presidentin on vielä vahvistettava** laki ennen kuin se tulee voimaan.

Julkaisu finlex.fi

Näin laki syntyy –[video](#).
Tekijä eduskunta.

Näin laki syntyy – [video](#)
Tekijä OPH.

Budjetti eli taloudesta päättäminen

Valtion **talousarvion eli budjetin hyväksyminen** on lakien säätämisen lisäksi toinen eduskunnan perustehtävistä.

- Talousarvio sisältää valtion tulot ja menot. Talousarvio laaditaan aina seuraavalle vuodelle.
- Sisältää päätökset valtion tulojen kohdentamisesta, verolait sekä mahdolliset menojen lisäykset ja vähennykset eri hallinnonaloilta.

Hallitus tekee esityksen talousarviosta eduskunnalle, joka tekee siitä lopullisen päätöksen.

Parlamentarismi = hallituksen on nautittava eduskunnan luottamusta

Eduskunnan täysistunnossa pidetään torstaisin **hallituksen kyselytunti** -> ministerit vastaavat kansanedustajien kysymyksiin.

Ajankohtaiskeskustelu: voidaan käydä täysistunnossa.

Pääministerin ilmoitus -> voi antaa tärkeästä ajankohtaisesta asiasta eduskunnalle.

Hallituksen tiedonanto esim. hallitusohjelma -> luottamusäänestys

Välikysymys: vähintään 20 kansanedustajaa. Hallituksen vastaus välikysymykseen eduskunnan täysistunnossa.

Päättyy luottamusäänestykseen.

- Hallitus jatkaa, jos luottamus on.
- Hallitus eroaa, jos luottamusta ei ole.

Kansanedustajan työ

Eduskunnan täysistunnot ja valiokunnat ovat koolla tiistaista perjantaihin.

Tavallisesti kansanedustajat kuuluvat kahteen valiokuntaan.

Täysistunto- ja valiokuntatyön lisäksi kansanedustajilla on päivittäin erilaisia tapaamisia ja muita kokouksia.

Kansanedustajilla on apunaan eduskunta-avustajat. He muun muassa auttavat yhteydenpidossa kansalaisiin ja hankkivat tietoja.

Suuri valiokunta

Perustuslakivaliokunta

Ulkoasiainvaliokunta

Valtiovarainvaliokunta

Tarkastusvaliokunta

Hallintovaliokunta

Lakivaliokunta

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Puolustusvaliokunta

Sivistysvaliokunta

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Talousvaliokunta

Tiedusteluvalvontavalioikunta

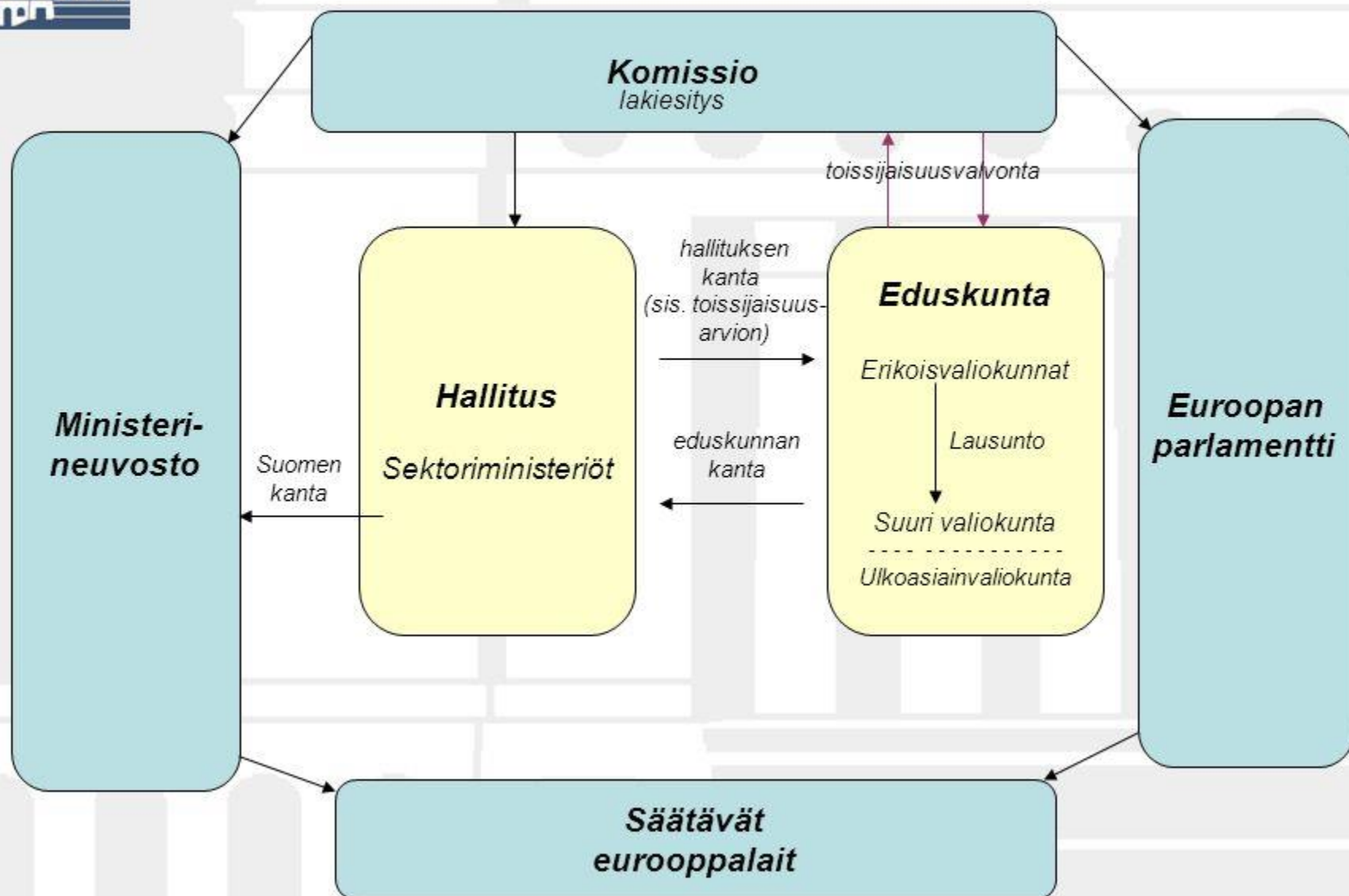
Tulevaisuusvaliokunta

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Ympäristövaliokunta

vähintään 6 viikkoa

EROAMINEN

Eroaminen

- Eroanomus
 - Eduskunnan kansliaan
 - 28§:
 - *”Eduskunta voi myöntää kansanedustajalle tämän pyynnöstä vapautuksen edustajatoimesta, jos se katsoo, että vapautuksen myöntämiseen on hyväksyttävä syy.”*

Hajottaminen

- Presidentti voi hajottaa pääministerin aloitteesta
 - Seuraa ennenaikaiset vaalit
- 28§:
 - *” Jos kansanedustaja olennaisesti ja toistuvasti laiminlyö edustajantoimensa hoitamisen, eduskunta voi hankittuaan asiasta perustuslakivaliokunnan kannanoton erottaa hänet edustajantoimesta joko kokonaan tai määräajaksi.”*

Valtionhallinnon rakenne

Valtioneuvosto

Valtioneuvostossa on nykyisin 12 ministeriötä.

ministeriön sisäisen työskentelyn ohella seuraavat säännöllisesti pidettävät kokoukset:

- valtioneuvoston yleisistunto
- esittely tasavallan presidentille
 - valtioneuvoston **raha-asiainvaliokunta**
 - **ulko- ja turvallisuuspoliittinen** ministerivaliokunta
 - **EU-ministerivaliokunta**
 - **talouspoliittinen** ministerivaliokunta
- Hallituksen iltakoulu (epävirallinen kokous)

Pääministeri

Suomen poliittinen johtaja.

Saa ajankohtaista tietoa koko ajan, keskeisimmät yhteyshenkilöt.

Hallituksen riitojen selvittäminen ja yhtenäisyys.

Sopii tärkeimmät asiat, tekee tärkeimmät päätökset.

Pääministeri **johtaa valtioneuvoston toimintaa** ja **valvoo hallitusohjelman** toimeenpanoa.

Huolehtii valtioneuvostolle kuuluvien ja **Euroopan unionissa päätettävien asioiden valmistelun ja käsittelyn yhteensovittamisesta.**

Tarvittaessa presidentin sijainen

Presidentti voi hajottaa eduskunnan pääministerin aloitteesta.

Voi käynnistää ajankohtaiskeskustelun.

<https://valtioneuvosto.fi/marinin-hallitus/ministerit>

Eduskuntavaalit

- ♦ Uusi valtioneuvosto muodostetaan eduskuntavaalien jälkeen.
 - Viime vuosina valtioneuvostot ovat olleet pääsääntöisesti eduskuntavaaleista seuraaviin.
- ♦ Useimmiten suurimman puolueen (suurin eduskuntaryhmä) puheenjohtajasta tulee pääministeri.

Pääministerin valinta

- ♦ Eduskuntaryhmät neuvottelevat hallitusohjelmasta ja valtioneuvoston kokoonpanosta.
- ♦ Neuvottelujen tuloksen perusteella, kuultuaan eduskunnan puhemiestä presidentti antaa eduskunnalle tiedon pääministeriehdokkaasta.
- ♦ Eduskunta valitsee pääministerin.
 - Tasavallan presidentti nimittää
 - Muut ministerit presidentti nimittää pääministeriksi valitun tekemän ehdotuksen mukaisesti.
 - Ministerien on oltava rehellisiksi ja taitaviksi tunnettuja Suomen kansalaisia.

Valtioneuvosto ja ministerin ero

- ♦ Tasavallan presidentti myöntää pyynnöstä eron valtioneuvostolle tai ministerille.
 - Ministerille presidentti voi myöntää eron myös pääministerin aloitteesta.
- ♦ Presidentin on myönnettävä ero valtioneuvostolle tai ministerille, jos tämä ei enää nauti eduskunnan luottamusta.
- ♦ Jos ministeri valitaan presidentiksi tai eduskunnan puhemieheksi, hänet katsotaan eronneeksi tehtävästään.

* Hallituksen muodostaminen – [video](#).

Hallituksen tehtävät

- ◆ Valmistelee eduskunnalle tulevat lakiasiat.
- ◆ Toimeenpanee eduskunnassa hyväksytyt lait ja päätökset.
- ◆ Antaa asetuksia eli lakeja täydentäviä ja tarkentavia säädöksiä.
- ◆ Valmistelee valtion tulo- menoarvion eli budjetin.
- ◆ Hoitaa Suomen suhteita Euroopan unionissa
- ◆ Johtaa ja valvoo valtion hallintoa.
- ◆ Seuraa yleistä yhteiskunnallista kehitystä.

Ministerin vastuu

Kaikki istuntoon osallistuneet ministerit ovat yhdessä esittelijän kanssa vastuussa valtioneuvoston yleisistunnon päätöksistä.

Ministerin vastuu ilmenee sekä poliittisena vastuuna että oikeudellisena vastuuna.

- **Poliittinen vastuu** ja valvonta toteutuvat eduskunnan ja hallituksen välillä muun muassa **kansanedustajien esittämien kysymysten ja välikysymysten avulla** sekä hallituksen esittämien **tiedonantojen ja selonteiden** kautta.
- **Oikeudellisen vastuun** perusteella **ministerin toiminnan lainmukaisuus** voidaan saattaa tutkittavaksi **valtakunnanoikeudessa**.

Valtioneuvostossa noudatetaan kollegiaalista äänestysmenettelyä

Kaikki äänestyksen kohteena olevat ehdotukset ratkaistaan yhdessä äänestyksessä.

Ensimmäisenä mielipiteensä kertoo virkaiältään nuorin ministeri ja sen jälkeen muut ministerit virkaikäjärjestyksessä.

Viimeiseksi kantansa esittää puheenjohtaja.

Eniten ääniä saanut ehdotus on lopullinen päätös.

Jos äänet menevät tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee.

Hallituksen ja presidentin yhteistyö

Esittely tasavallan presidentille pidetään keskimäärin joka toinen perjantai klo 11.

Tasavallan presidentti tekee päätöksensä valtioneuvostossa sen ministerin esittelystä, jonka toimialaan asia kuuluu.

Puhetta esittelyssä johtaa presidentti.

Koska tasavallan presidentti tekee esittelyssä yksin päätökset, asioista ei äänestetä.

- Ministeri voi kuitenkin lausua eriävän mielipiteensä pöytäkirjaan vapautuakseen vastuusta.
- Presidentti voi pyytää asiakirjat tarkempaa tutustumista varten.

Pääministeri

Tiede- ja kulttuuriministeri

Eurooppa- ja
omistajaohjausministeri

Ulkoministeri

Kehitysyhteistyö- ja
ulkomaankauppaministeri

Oikeusministeri

Pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-
arvon ministeri

Sisäministeri

Puolustusministeri

Valtiovarainministeri

Kuntaministeri

Opetusministeri

Maa- ja metsätalousministeri

Liikenne- ja viestintäministeri

Työministeri

Elinkeinoministeri

Sosiaali- ja terveysministeri

Perhe- ja peruspalveluministeri

Ympäristö- ja ilmastoministeri

Erityisavustaja **Johanna Juselius** (viestintä)
p. 0295 342 141

Työministeri Tuula Haatainen

Erityisavustaja **Jenni Karjalainen**
p. 02950 47224

Erityisavustaja **Timo Nevaranta**
p. 0295 047 232

Erityisavustaja **Piia Rekilä**
p. 0295 064 115

Elinkeinoministeri Mika Lintilä

Erityisavustaja **Antti Siika-aho**
p. 0295 047 228

Erityisavustaja **Jenny Hasu**
p. 0295 047 213

Erityisavustaja **Teppo Säkkinen**
p. 050 516 2868

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen

Erityisavustaja **Lauri Holappa** (Juho Orjalan sijainen 11.1. - 28.2.) (sosiaaliturvauudistus, tyt sairausvakuutus sekä työsuojelu, työkyky ja työhyvinvointi)
p. 0295 163 732

Erityisavustaja **Hanna Hänninen** (lääkehuolto, perhe-etuudet sekä STEA ja Veikkauksen tu
p. 0295 163 508

Erityisavustaja **Jiri Sironen** (kansainväliset asiat ja EU-asiat, eläketurva ja yksityisvakuutus s
p. 0295 163 410

Valtioneuvostolla on neljä lakisääteistä ministerivaliokuntaa:

Ulko- ja turvallisuuspoliittinen ministerivaliokunta

- valmistelee tärkeät ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa sekä Suomen ulkosuhteita koskevat asiat, näihin liittyvät tärkeät sisäisen turvallisuuden asiat sekä tärkeät kokonaismaanpuolustusta koskevat asiat.
- Tp-utva; presidentti mukana

EU-ministerivaliokunta

- käsittelee poliittisesti, taloudellisesti ja oikeudellisesti merkittäviä ajankohtaisia EU-asioita. Ministerivaliokunnassa sovitaan Suomen toimintalinjat muun muassa Euroopan unionin neuvoston virallisiin ja epävirallisiin kokouksiin.

Raha-asiainvaliokunta

- valmistelee asiat, joilla on huomattava taloudellinen merkitys tai joista muuten vaaditaan raha-asiainvaliokunnan lausunto.

Talouspoliittinen ministerivaliokunta.

- käsittelee kokonaistaloudellista kehitystä ja yleistä talouspolitiikkaa, julkisen talouden kehityksen pääsuuntaviivoja ja muita pääministerin määrittämiä talouspoliittisia toimia vaativia asioita.

Ministerivaliokuntien puheenjohtaja on pääministeri.

Presidentti

presidentti.fi

Gmail YouTube Maps Kustantaminen | mi... Opettaja Riikka Sal... Koulun kehittämise... Yhteiskuntaopin ma...

På svenska In English

TASAVALLAN PRESIDENTTI

Etusivu Ajankohtaista ▼ Henkilötiedot ▼ Presidentin toimi ▼ Edelliset presidentit Kanslia ja yhteystiedot ▼ Haku 🔍

PUHE | 1.1.2021

Presidentin valinta

Tasavallan presidentti valitaan **välittömällä kansanvaalilla.**

- **Ehdoton enemmistövaalitapa.**
- **Tarvittaessa toinen kierros**, jos yksikään ehdokas ei saa yli 50% ensimmäisellä kierroksella.

Tasavallan presidentin tulee olla **syntyperäinen Suomen kansalainen.**

Presidentin toimikausi on **kuusi vuotta, enintään kaksi kautta.**

Presidenttiehdokkaan voi asettaa rekisteröity puolue, joka on edellisissä kansanedustajain vaaleissa saanut vähintään yhden kansanedustajan eduskuntaan.

Ehdokkaan voi asettaa myös 20 000 vaalioikeutettua henkilöä, jotka ovat perustaneet valitsijayhdistyksen.

Presidentin tehtävät

Hallitusvallan käyttö yhdessä valtioneuvoston kanssa

Tasavallan presidentti johtaa Suomen ulkopoliittikkaa yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa.

- Presidentti **päätää Suomen ulkopoliittisesta toimintalinjasta**, aloitteista ja Suomen edustajien toimintaohjeista kaikissa periaatteellisesti tai muuten merkittävässä kysymyksissä: **valtioiden tunnustamisesta, diplomaattisuhteiden solmimisesta tai katkaisemisesta, diplomaattisista edustustoista, kansainvälisiin järjestöihin liittymisestä tai niistä eroamisesta sekä valtuuskunnista kansainvälisiin neuvotteluihin.**
- **Sodasta ja rauhasta presidentti päättää eduskunnan suostumuksella.**
- **Eduskunta hyväksyy kansainväliset velvoitteet ja niiden irtisanomisen sekä päättää kansainvälisten velvoitteiden voimaansaattamisesta.**
- Ulkopoliittisesti merkittävien kannanottojen ilmoittamisesta muille valtioille ja kansainvälisille järjestöille vastaa ministeri, jonka toimialaan kansainväliset suhteet kuuluvat.

Tasavallan presidentti **voi pääministerin perustellusta aloitteesta ja eduskuntaryhmiä kuultuaan määrätä** ennenaikaiset **kansanedustajain vaalit** toimitettavaksi.

Tasavallan presidentti **vahvistaa eduskunnan hyväksymät lait.**

Tasavallan presidentti **voi antaa asetuksia**

Presidentti **nimittää uuden hallituksen ja myöntää eron entiselle.**

Muut tehtävät: **virkanimitysvalta, puolustusvoimien ylipäällikkö, armahdusoikeus (korkeimman oikeuden lausunnon nojalla), arvoniminen myöntäminen, kunnia- ja ansiomerkkien myöntäminen**

Videoita ajankohtaisista teemoista 2022 kevät

[Tasavallan presidentin ja pääministerin tiedotustilaisuus 24.2.2022](#)

[President Biden Participates in a Bilateral Meeting with the President of Finland, Sauli Niinistö](#) 4.3.2022

[Finnish President tells Russia 'You caused this' as he signs security pact with UK](#) 11.5.2022

[Finland's president reveals what Putin told him on phone call](#) 15.5.2022

[Finland will join NATO says Finnish PM Sanna Marin](#) 16.5.2022

[Putin: Nato military infrastructure in Finland or Sweden would provoke response from Russia](#) 16.5.2022

[Sanna Marin I World's Youngest PM Leading Finland's NATO Pivot, Risks Vladimir Putin's Wrath](#)
13.5.2022

Presidentin uudenvuoden puhe

<https://www.youtube.com/watch?v=Aq4AdwcUUUs>